

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра історіографії і джерелознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор _____
“ ____ ” _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НАУКОВИЙ СЕМІНАР «ТЕОРІЯ, МЕТОДИКА І ПРАКТИКА ПІДГОТОВКИ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ» (шифр і назва навчальної дисципліни)

Галузь знань	<u>01 Освіта/Педагогіка</u> (шифр і назва)
Спеціальність	<u>014 Середня освіта</u> (шифр і назва спеціальності)
Спеціальність (професійне спрямування)	<u>014.03 Середня освіта (Історія)</u> (шифр і назва спеціальності)

Інститут історії, політології і міжнародних відносин

Івано-Франківськ – 2016 рік

Робоча програма наукового семінару “Теорія, методика і практика підготовки дипломної роботи першого (бакалаврського) рівня вищої освіти” для студентів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Історія).

24 червня 2016 р. 36 с.

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Стефанюк Г.В. кандидат історичних наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри історіографії і джерелознавства.

Протокол від 24 червня 2016 р. № 11.

Завідувач кафедри історіографії і джерелознавства

_____

(підпис)

(Марущенко О.В.)

(прізвище та ініціали)

24 червня 2016 р.

Схвалено Науково-методичною радою Інституту історії, політології і міжнародних відносин.

Протокол від 30 червня 2016 р. № 12

30 червня 2016 р.

Голова Науково-методичної ради
Інституту історії, політології і
міжнародних відносин

_____

(підпис)

(Кугутяк М.В.)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань <i>01Освіта/Педагогіка</i> (шифр і назва)	2. Цикл професійної підготовки. 2.1 Обов'язкові дисципліни 2.1.1 Теоретична підготовка	
	Спеціальність <i>014 Середня освіта</i> (Історія)		
Індивідуальне завдання <i>Реферат</i>	Спеціальність (професійне спрямування): <i>014.03 Середня освіта</i> (Історія)	Рік підготовки:	
		3,4-й	
Загальна кількість годин – 180		Семестр	
		5,6,7,8	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень: <i>бакалавр</i>	Лекції	
		Практичні, семінарські	
		60 год	
		Лабораторні	
		0 год	0 год
		Самостійна робота	
		120 год	
Індивідуальні завдання:			
0 год.			
Вид контролю:			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33% : 67%

для заочної форми навчання – 10% : 90%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни – засвоєння і поглиблення теоретичних та практичних знань, умінь і навичок студентів на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за галуззю знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальністю 014 Середня освіта (Історія) з дисципліни «Теорія, методика і практика підготовки дипломної роботи першого (бакалаврського) рівня вищої освіти»; опанування і застосування ключових теоретико-методологічних засад для успішної підготовки, написання і захисту бакалаврської роботи.

Основні *цілі (завдання)* курсу: ознайомити студентів з особливостями наукової роботи, організації історичного дослідження, загальними вимогами до написання, оформлення і захисту дипломної роботи першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Зокрема, студентам спеціальності необхідно засвоїти суть поняття “наука” і значення наукових знань як сфери людської діяльності; зрозуміти особливості розумової праці, формування вченого як особистості, правильну й ефективну організацію його роботи, з урахуванням можливості виховання творчих здібностей, основних психологічних рис особистості, використання в науковій роботі технічних засобів; з’ясувати характерні риси науково-дослідницької роботи, що включають питання визначення її основних етапів, методології, особливості вибору проблематики, значення наукової комунікації та ін., дати уявлення про базові принципи збору і класифікації джерел, організації роботи з науковою літературою; пояснити останні правила технічного оформлення кваліфікаційних студентських робіт, а також процедуру захисту дипломної роботи першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Особлива увага приділяється рекомендаціям щодо змісту та оформлення мультимедійних презентацій, які будуть здійснювати усі студенти в рамках вибіркового курсу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати*:

- основні засади предметної області майбутньої професії, необхідними для роботи в навчальних закладах середньої освіти, зокрема належним чином вести наукове керівництво учнівськими науково-дослідницькими роботами (**D 1**);
- концепції і підходи у написанні студентських і учнівських науково-дослідницьких робіт, спрямованих на здобуття вмінь і навичок теоретичних і практичних основ навчання і науково-дослідної роботи на посаді вчителя історії і суспільствознавчих предметів, орієнтуватися на сучасні досягнення (**D 1**);
- термінологію і наукову періодизацію, шляхи інституалізації впровадження політики академічної доброчесності у написанні кваліфікаційних робіт, впровадження цього досвіду у розв’язанні стандартних і нестандартних комплексних задач у професійній педагогічній діяльності в навчальних закладах середньої освіти, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов (**D 2**);

– про мультикультурність світу і керуватися у своїй науковій діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва, дотримуючись принципів академічної доброчесності (**D 15**).

вміти:

– використовувати іноземну мову на рівні необхідному під час організації підготовки і написання кваліфікаційних робіт (**D 6**);

– використовувати знання, уміння і навички з вивчення політики академічної доброчесності для розв’язання конкретних задач у професійній діяльності учителя історії і суспільствознавчих предметів під час наукового керівництва учнівськими науково-дослідницькими роботами (**D 10**);

– організувати комплексний пошук, неупереджений аналіз та інтерпретацію історичних джерел або інформації методичного характеру, зокрема із використанням інформаційно-комунікаційних технологій (**D 11**);

– під час написання кваліфікаційної роботи самостійно оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції у державі та світі, дотримуючись принципів наукової об’єктивності й неупередженості, а також освітні проблеми, пропонувати способи їх розв’язання, що дозволить в умовах неповної (недостатньої) інформації інтегрувати знання для розв’язання власних та суспільних проблем; формувати політичну культуру, ініціативу і підприємливість (**D 13**);

– вести пошукову роботу, здійснювати наукові і науково-педагогічні дослідження в галузі історії, історіографії і джерелознавстві, застосовуючи міждисциплінарний підхід (**D 16**);

– застосувати професійний і творчий потенціал у царині науково-дослідної роботи як в інтересах українського суспільства (в освітній і соціальній сферах суспільного життя), так і для самореалізації особистості (**D 18**);

– організувати ефективну міжособистісну взаємодію суб’єктів освітнього процесу, базовану на здобутих знаннях, демократичних переконаннях і гуманістичних цінностях; застосувати оптимальну стратегію діяльності і приймати обґрунтовані рішення у складних і часом непередбачуваних професійних і життєвих ситуаціях, що потребує застосування нових підходів і прогнозування та усвідомлення власної відповідальності; проводити рефлексію, самооцінку та коригування пізнавальної діяльності;

– вдосконалювати здобуті під час навчання компетенції, усвідомлювати призначення професійної діяльності вчителя історії і суспільствознавчих предметів, а також потреби систематично підвищувати професійну кваліфікацію через навчання і знання принципів академічної доброчесності впродовж життя (**D 20**);

– практично реалізувати набуті знання у вигляді шкільних проєктів, рефератів, виступів на конференціях, прес-конференціях, дискусіях, статтях; розробляти та

управляти інтернаціональними проектами; працювати як автономно, так і в команді в межах етики професійних взаємин.

3. Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетентність – на основі засвоєних знань, умінь і навичок із дисципліни «Теорія, методика і практика підготовки дипломної роботи першого (бакалаврського) рівня вищої освіти» здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в навчальних закладах середньої освіти та у процесі навчання за спеціальністю, що передбачає застосування теорій та методів історичної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов (С 1).

Комунікативна – здатність письмово й усно спілкуватися (комунікувати) українською – державною мовою; користуватися вербальними і невербальними засобами передачі історичної інформації (усна відповідь, реферат, есе, доповідь на науково-звітній конференції ін.) (С 2, С 16).

Лінгвістична – здатність володіти іноземною мовою для пошуку і опрацювання іншомовних історичних праць і джерел у ході організації написання кваліфікаційної роботи (С 3).

Інформаційно-цифрова компетентність – здатність до впевненого, а водночас критичного використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для пошуку, обробки, аналізу, верифікації інформації з вивчення наукової проблеми (С 4).

Соціальна і громадянська компетентність – здатність до міжособистісної взаємодії на основі етичних міркувань (мотивів), вміння працювати в колективі й ефективно співпрацювати з учасниками навчального процесу; вміння попереджати і розв'язувати конфлікти, досягати компромісів; діяти громадсько і соціально відповідально, з почуттям поваги до оточуючих, усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми (С 6).

Навчання вчитись – здатність вчитися і спільно, і автономно, здатність до пошуку та засвоєння нових знань, набуття нових вмінь і навичок, організації навчального процесу (власного і колективного) під час самостійної роботи із дисципліни, підготовки проблемних питань, проектів, самостійне набуття нових компетентностей, а також здатність виявляти і творчо підходити до вирішення проблем, ухвалювати обґрунтовані рішення, генерувати нові ідеї, під час захисту кваліфікаційних робіт, захисту проблемних питань, брати відповідальність і виявляти ініціативу, визначати і наполегливо реалізовувати поставлені завдання і взяті обов'язки, вибудовувати свою навчальну траєкторію, оцінювати прогрес і результати навчання (С 7).

Загальнокультурна компетентність (С8) – здатність аналізувати й оцінювати найважливіші досягнення національної науки України, орієнтуватися в культурному та духовному контекстах сучасного українського суспільства; усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми; цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність в Україні (С 8).

Екологічна компетентність і здоровий спосіб життя – здатність на основі вивченого матеріалу до усвідомлення ролі навколишнього середовища для життя і здоров'я людини, прагнення до його збереження; здатність до здійснення

професійної діяльності згідно з вимогами охорони праці й техніки безпеки; здатність і бажання дотримуватися здорового способу життя (С 9).

Фахові (предметні) компетентності

Здатність чітко і логічно відтворювати базові наукові знання, оцінювати виявлені нові відомості, факти та інтерпретації з досліджуваної наукової проблеми, необхідних в майбутньому для використання у роботі в навчальних закладах середньої освіти (С 10).

Здатність усвідомлювати та інтерпретувати вивчений дослідницький матеріал, переводити його в умовно-графічну наочність, формувати й науково аргументувати власну позицію, брати активну участь у дискусіях (С 11).

Розуміти і застосовувати внутрі- і міжпредметні зв'язки, мати синтетичне мислення (С 12).

Здатність усвідомлювати та інтерпретувати вивчене, формувати й науково аргументувати власну позицію, брати активну участь у дискусіях (С 6, С 7, С 11).

Здатність застосовувати знання, уміння і навички для розробки навчально-методичного забезпечення дисципліни, зокрема логічно-структурних схем, наочних матеріалів (діаграм, графіків, карт) ін. (С 13).

Здатність володіти термінологією з вивчення принципів академічної доброчесності (С 15).

Здатність користуватися вербальними і невербальними засобами передачі історичної інформації (зокрема, презентаціями, картами, таблицями, схемами ін.) (С 16).

Наявність системи знань основних теорій та концепцій сучасної історіографії, основних джерел із дисципліни, вміння їх критично аналізувати, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості (С 17).

Здатність порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактору в історії, розкривати внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб, соціальних груп (С 18).

Здатність до усвідомлення призначення професійної діяльності вчителя історії і суспільствознавчих предметів, важливості збагачення професійних якостей відповідно до нових суспільно-політичних реалій; усвідомлення необхідності подальшого навчання (С 21).

Здатність на основі вивченого матеріалу, ефективно реалізовувати громадянські права та обов'язки (С 22).

Формувати економічну грамотність і підприємливість на основі виготовлення наочних посібників з вивчення питань академічної доброчесності (С 23).

Здатність формувати високу історичну й громадянську свідомість, національну гідність та історичну національну пам'ять, здатність використати на практиці здобуті знання із дисципліни з метою проведення громадянсько-патріотичного виховання серед молоді (наприклад, у рамках участі у міжнародних і всеукраїнських шкільних проєктах, конкурсах учнівських науково-дослідницьких робіт МАН України, всеукраїнських та регіональних учнівських експедиціях, тощо) (С 24).

4. Тематика курсу

Тема 1. Особливості наукової роботи студентів (5 семестр).

1. Сутність наукової діяльності. Загальна класифікація наук. Історія як наука.
2. Виховання творчих здібностей. Психологічні риси діяльності молодих науковців.
3. Суб'єкти наукової діяльності.
4. Правильна організація роботи науковця (робочий день, місце), умови підвищення працездатності.
5. Види науково-дослідницької діяльності студентів: характерні риси.

Тема 2. Організація наукового дослідження (5 семестр).

1. Загальне поняття методології і методики науково-дослідної діяльності.
2. Основні етапи наукової роботи.
3. Особливості вибору наукової проблеми, її подальша конкретизація.
4. Технічні засоби наукової діяльності. Наукова комунікація.

Тема 3. Проблематика академічної доброчесності у науково-дослідницькій діяльності студента (5 семестр).

1. Академічна доброчесність: поняття та правові засади.
2. Організаційно-правові та технічні чинники академічної доброчесності.
3. Академічна культура як складова академічної доброчесності.
4. Кодекс честі як інструмент дотримання академічної чесності науковця і освітянина.

Тема 4. Нормативні база з вивчення академічної доброчесності (5 семестр).

1. Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».
2. Положення про запобігання плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».
3. Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Тема 5. Запобігання плагіату та інших видів академічної нечесності у науково-дослідній роботі студентів (5 семестр).

1. Визначення плагіату та інших видів академічної нечесності.
2. Принципи взаємодії між Університетом та студентами у царині виявлення академічної нечесності при написанні кваліфікаційних робіт.
3. Рекомендації з попередження плагіату та інших видів академічної нечесності у науково-педагогічній роботі.
4. Порядок розгляду факту плагіату та інших видів академічної нечесності при написанні кваліфікаційних робіт.

Тема 6. Вимоги до кваліфікаційних робіт (5 семестр)

1. Мета і завдання підготовки кваліфікаційної роботи.
2. Порядок визначення і затвердження тематики дипломних робіт на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.
3. Порядок призначення і затвердження наукових керівників.
4. Організаційні етапи написання дипломних робіт на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

5. Контроль за виконанням дипломних робіт на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Тема 7. Методологія і методи наукового дослідження (5 семестр)

1. Методологія, її функції та структура.
2. Методологічні принципи.
3. Фундаментальна, або філософська, методологія
4. Загальнонаукова методологія
5. Конкретнонаукова методологія
6. Методи і техніка дослідження

Тема 8. Робота з науковою літературою (5 семестр)

1. Позаджерельна інформація, її склад.
2. Джерельна інформація, її роль в дослідженні.
3. Історіографія як історія історичної науки.
4. Бібліографічна евристика.
5. Класифікація літератури з теми.

Тема 1. Основи науково-дослідної роботи студентів (6 семестр)

1. Загальна характеристика науково-дослідницької роботи студентів.
2. Види і форми науково-дослідницької роботи студентів.
3. Участь студентів у науково-організаційних заходах.

Тема 2. Прийоми наукової творчості (6 семестр).

1. Суть і зміст наукового пізнання.
2. Види наукових праць і публікацій.
3. Основні прийоми збору та обробки первинних матеріалів.

Тема 3. Архівна евристика і Національний архівний фонд (6 семестр).

1. Вітчизняний і зарубіжний архівний комплекси
2. Організація комплектування документів у вітчизняних архівах.
3. Порядок користування документами архіву та використання архівної інформації.

Тема 4. Організація пошукової і дослідницької роботи в архівних установах України (6 семестр).

1. Пошук та використання системи довідкового апарату архіву.
2. Технології пошукової роботи в архіві.
3. Правила оформлення описів використаних архівних джерел.
4. Рекомендації щодо організації роботи дослідників у пошуку генеалогічних, фактографічних, біографічних і тематичних відомостей (за документами Державного архіву Івано-Франківської області).

Тема 5. Дослідницька робота в музеях (6 семестр).

1. Класифікація і призначення музеїв.
2. Пошукова робота в музейних фондах.
3. Опис і використання музейних експонатів і фондів.

Тема 6. Бібліографічна евристика (6 семестр).

1. Інформаційно-пошуковий апарат бібліотек.
2. Технології бібліографічного пошуку.
3. Бібліографічний опис опублікованих джерел і літератури.

Тема 7. Організація науково-дослідної роботи у школі (6 семестр).

1. Зміст і спрямованість дослідницької і краєзнавчої роботи школярів.
2. Види учнівських наукових робіт.
3. Краєзнавча тематика учнівських робіт.

Тема 1. Типи студентських наукових робіт. Загальні відомості та структура (7 семестр)

1. Загальні відомості
2. Структура. Вступна частина роботи. Основна частина. Висновок
3. Етапи підготовки. Вибір наукового керівника. 4. Вибір теми. Опрацювання джерел і літератури.
5. Етапи написання. Методологічні вимоги та зауваги.

Тема 2. Правила оформлення. Загальна інформація (7 семестр).

1. Загальна структура роботи.
2. Шрифт, розмір, відступ. Пунктуація. Курсив.
3. Кількість сторінок та поле тексту

Тема 3. Правила оформлення. Вимоги до оформлення тексту (7 семестр)

1. Абзаци
2. Цитати
3. Заголовки структурних частин роботи
4. Нумерація посилань

Тема 4. Правила оформлення посилань та бібліографії (7 семестр)

1. Загальні правила
2. Прізвище та ім'я автора
3. Заголовки. Місце видання і видавництво
4. Дата видання. Відомості про перевидання, репринт
5. Сторінки.

Тема 5. Правила оформлення посилань та бібліографії. Окреме видання (7 семестр)

1. Книга в серії
2. Книга, словник, енциклопедія тощо у двох або більше томах
3. Матеріали конгресів, конференцій, круглих столів
4. Збірники, наукові записки тощо
5. Приклади (У вигляді презентації)

Тема 6. Правила оформлення посилань та бібліографії. Фрагмент видання (стаття чи розділ в періодиці, збірнику, енциклопедії тощо) (7 семестр)

1. Загальні правила
2. Рецензія на книжку
3. Посилання на статтю в Інтернеті чи Інтернет-виданні, а також на вебсторінку
4. Приклади (У вигляді презентації)

Тема 7. Правила оформлення посилань та бібліографії. Неопубліковані архівні джерела (7 семестр)

1. Загальні правила
2. Архівні матеріали.
3. Інтерв'ю
4. Електронні видання
6. Додатки. (У вигляді презентації).

Тема 8. Вимоги до написання і захисту дипломної роботи першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (7 семестр).

1. Організація роботи з науковою літературою.
2. Технічне оформлення кваліфікаційних студентських робіт.
3. Процедура захисту дипломної роботи першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Тема 1. Рекомендації щодо змісту та оформлення мультимедійних презентацій (8 семестр).

1. Загальні вимоги до змісту і структури слайдів.
2. Правила технічного оформлення (формат, вибір шрифтів, фону, розміщення зображень, дозування інформації та ін.).
3. Ефективність мультимедійної презентації – в дотриманні загальноприйнятих етапів, чотирьох «П»: «планування», «підготовки», «практики», «презентації».

Тема 2. Наукові виступи студентів з мультимедійними презентаціями на тему дипломної роботи на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (8 семестр).

1. План-проспект роботи у формі слайд-шоу.
2. Бібліографічний опис списку використаних джерел і літератури обраної теми.
Цікаві факти, сюжети з проблематики дослідження.

Тема 3. Наукові виступи студентів з мультимедійними презентаціями на тему дипломної роботи на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (8 семестр).

3. План-проспект роботи у формі слайд-шоу.
4. Бібліографічний опис списку використаних джерел і літератури обраної теми.
Цікаві факти, сюжети з проблематики дослідження.

Тема 4. Наукові виступи студентів з мультимедійними презентаціями на тему дипломної роботи на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (8 семестр).

1. План-проспект роботи у формі слайд-шоу.
2. Бібліографічний опис списку використаних джерел і літератури обраної теми.
Цікаві факти, сюжети з проблематики дослідження.

Тема 5. Наукові виступи студентів з мультимедійними презентаціями на тему дипломної роботи на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (8 семестр).

1. План-проспект роботи у формі слайд-шоу.
2. Бібліографічний опис списку використаних джерел і літератури обраної теми.
Цікаві факти, сюжети з проблематики дослідження.

Тема 6. Контролювання дослідження і оформлення його результатів (8 семестр)

1. Послідовність виконання курсової (дипломної) роботи.
2. Наукова проблема, тема і назва дослідження.
3. Оформлення результатів дослідження.

Тема 7. Наукові виступи студентів з мультимедійними презентаціями на тему дипломної роботи на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (8 семестр).

1. План-проспект роботи у формі слайд-шоу.
  2. Бібліографічний опис списку використаних джерел і літератури обраної теми.
- Цікаві факти, сюжети з проблематики дослідження.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	п	Лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тематика курсу												
Особливості наукової роботи студентів (5 семестр).	5		2			3						
Організація наукового дослідження (5 семестр).	5		2			3						
Проблематика академічної доброчесності у науково-дослідницькій діяльності студента (5 семестр).	5		2			3						
Нормативні база вивчення академічної доброчесності (5 семестр).	6		2			4						
Запобігання плагіату та інших видів академічної нечесності у науково-дослідній роботі студентів (5 семестр).	6		2			4						
Вимоги до кваліфікаційних робіт (5 семестр).	6		2			4						

семестр)												
Методологія і методи наукового дослідження (5 семестр)	6		2			4						
Робота з науковою літературою (5 семестр)	6		2			4						
Основи науково-дослідної роботи студентів (6 семестр)	6		2			4						
Прийоми наукової творчості (6 семестр).	6		2			4						
Архівна евристика і Національний архівний фонд (6 семестр).	6		2			4						
Організація пошукової і дослідницької роботи в архівних установах України (6 семестр).	6		2			4						
Дослідницька робота в музеях (6 семестр).	7		2			5						
Бібліографічна евристика (6 семестр).	7		2			5						
Організація науково-дослідної	7		2			5						

роботи у школі (6 семестр).													
Типи студентських наукових робіт. Загальні відомості та структура (7 семестр)	5		2			3							
Правила оформлення. Загальна інформація (7 семестр).	5		2			3							
Правила оформлення. Вимоги до оформлення тексту (7 семестр)	5		2			3							
Правила оформлення посилань та бібліографії (7 семестр)	6		2			4							
Правила оформлення посилань та бібліографії. Окреме видання (7 семестр)	6		2			4							
Правила оформлення посилань та бібліографії. Фрагмент видання (стаття чи розділ в періодиці, збірнику,	6		2			4							

енциклопедії тощо) (7 семестр)												
Правила оформлення посилань та бібліографії. Неопубліковані і архівні джерела (7 семестр)	6		2			4						
Вимоги до написання і захисту дипломної роботи першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (7 семестр).	6		2			4						
Рекомендації щодо змісту та оформлення мультимедійних презентацій (8 семестр).	6		2			4						
Наукові виступи студентів з мультимедійними презентаціями на тему дипломної роботи на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (8 семестр).	6		2			4						
Наукові виступи студентів з	6		2			4						

мультимедійні презентаціями на тему дипломної роботи на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (8 семестр).											
Наукові виступи студентів з мультимедійними презентаціями на тему дипломної роботи на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (8 семестр).	6		2			4					
Наукові виступи студентів з мультимедійними презентаціями на тему дипломної роботи на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (8 семестр).	7		2			5					
Контролювання дослідження і оформлення	7		2			5					

його результатів (8 семестр)												
Наукові виступи студентів з мультимедійними презентаціями на тему дипломної роботи на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (8 семестр).	7		2			5						
Разом	180		60			120						
Усього годин	180		60			120						

6. Теми семінарських занять

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1.	Особливості наукової роботи студентів (5 семестр).	2
2.	Організація наукового дослідження (5 семестр).	2
3.	Проблематика академічної доброчесності у науково-дослідницькій діяльності студента (5 семестр).	2
4.	Нормативні база з вивчення академічної доброчесності (5 семестр).	2
5.	Запобігання плагіату та інших видів академічної нечесності у науково-дослідній роботі студентів (5 семестр).	2
6.	Вимоги до кваліфікаційних робіт (5 семестр)	2
7.	Методологія і методи наукового дослідження (5 семестр)	2
8.	Робота з науковою літературою (5 семестр)	2

9.	Основи науково-дослідної роботи студентів (6 семестр)	2
10.	Прийоми наукової творчості (6 семестр).	2
11.	Архівна евристика і Національний архівний фонд (6 семестр).	2
12.	Організація пошукової і дослідницької роботи в архівних установах України (6 семестр).	2
13.	Дослідницька робота в музеях (6 семестр).	2
14.	Бібліографічна евристика (6 семестр).	2
15.	Організація науково-дослідної роботи у школі (6 семестр).	2
16.	Типи студентських наукових робіт. Загальні відомості та структура (7 семестр)	2
17.	Правила оформлення. Загальна інформація (7 семестр).	2
18.	Правила оформлення. Вимоги до оформлення тексту (7 семестр)	2
19.	Правила оформлення посилань та бібліографії (7 семестр)	2
20.	Правила оформлення посилань та бібліографії. Окреме видання (7 семестр)	2
21.	Правила оформлення посилань та бібліографії. Фрагмент видання (стаття чи розділ в періодиці, збірнику, енциклопедії тощо) (7 семестр)	2
22.	Правила оформлення посилань та бібліографії. Неопубліковані архівні джерела (7 семестр)	2
23.	Вимоги до написання і захисту дипломної роботи першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (7 семестр).	2
24.	Рекомендації щодо змісту та оформлення мультимедійних презентацій (8 семестр).	2
25.	Наукові виступи студентів з мультимедійними презентаціями на тему дипломної роботи на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (8 семестр).	2
26.	Наукові виступи студентів з мультимедійними презентаціями на тему дипломної роботи на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (8 семестр).	2
27.	Наукові виступи студентів з мультимедійними презентаціями на тему дипломної роботи на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (8 семестр).	2
28.	Наукові виступи студентів з мультимедійними презентаціями на тему дипломної роботи на здобуття	2

	першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (8 семестр).	
29.	Контролювання дослідження і оформлення його результатів (8 семестр)	2
30.	Наукові виступи студентів з мультимедійними презентаціями на тему дипломної роботи на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (8 семестр).	2

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1.	Не передбачено	
2.		

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Не передбачено	
2		
...		

8. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Не передбачено	
2		
...		

9. Самостійна робота

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1.	Особливості наукової роботи студентів (5 семестр).	3
2.	Організація наукового дослідження (5 семестр).	3
3.	Проблематика академічної доброчесності у науково-дослідницькій діяльності студента (5 семестр).	3
4.	Нормативні база з вивчення академічної доброчесності (5 семестр).	4
5.	Запобігання плагіату та інших видів академічної	4

	нечесності у науково-дослідній роботі студентів (5 семестр).	
6.	Вимоги до кваліфікаційних робіт (5 семестр)	4
7.	Методологія і методи наукового дослідження (5 семестр)	4
8.	Робота з науковою літературою (5 семестр)	4
9.	Основи науково-дослідної роботи студентів (6 семестр)	4
10.	Прийоми наукової творчості (6 семестр).	4
11.	Архівна евристика і Національний архівний фонд (6 семестр).	4
12.	Організація пошукової і дослідницької роботи в архівних установах України (6 семестр).	4
13.	Дослідницька робота в музеях (6 семестр).	5
14.	Бібліографічна евристика (6 семестр).	5
15.	Організація науково-дослідної роботи у школі (6 семестр).	5
16.	Типи студентських наукових робіт. Загальні відомості та структура (7 семестр)	3
17.	Правила оформлення. Загальна інформація (7 семестр).	3
18.	Правила оформлення. Вимоги до оформлення тексту (7 семестр)	3
19.	Правила оформлення посилань та бібліографії (7 семестр)	4
20.	Правила оформлення посилань та бібліографії. Окреме видання (7 семестр)	4
21.	Правила оформлення посилань та бібліографії. Фрагмент видання (стаття чи розділ в періодиці, збірнику, енциклопедії тощо) (7 семестр)	4
22.	Правила оформлення посилань та бібліографії. Неопубліковані архівні джерела (7 семестр)	4
23.	Вимоги до написання і захисту дипломної роботи першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (7 семестр).	4
24.	Рекомендації щодо змісту та оформлення мультимедійних презентацій (8 семестр).	4
25.	Наукові виступи студентів з мультимедійними презентаціями на тему дипломної роботи на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (8 семестр).	4
26.	Наукові виступи студентів з мультимедійними презентаціями на тему дипломної роботи на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (8	4

	семестр).	
27.	Наукові виступи студентів з мультимедійними презентаціями на тему дипломної роботи на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (8 семестр).	4
28.	Наукові виступи студентів з мультимедійними презентаціями на тему дипломної роботи на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (8 семестр).	5
29.	Контролювання дослідження і оформлення його результатів (8 семестр)	5
30.	Наукові виступи студентів з мультимедійними презентаціями на тему дипломної роботи на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (8 семестр).	5

10. Методи навчання

У ході вивчення навчальної дисципліни “Науковий семінар” використовуються три групи методів: методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності, методи активізації та мотивації навчально-пізнавальної діяльності, а також методи контролю. Перша група методів представлена словесними (розповідь), наочними (ілюстрація) та практичними (реферати) методами. З метою активізації та мотивації навчально-пізнавальної діяльності використовуються методи стимулювання і мотивації обов’язку і відповідальності в навчанні (роз’яснення мети навчального предмета та подання вимог до вивчення предмету), метод активізації у формі обміну думками. В рамках використання третьої групи методів використовуються методи усного та письмового контролю.

11. Методи контролю

Оцінювання знань студентів на семінарських заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою. Пропущене заняття або негативну оцінку студент

зобов'язаний «відпрацювати» (відповісти на усні запитання чи у тестовій формі).

«відмінно», 5 балів:

студент(ка) глибоко, ґрунтовно в деталях володіє теоретичними знаннями з курсу «Теорія, методика і практика підготовки дипломної роботи першого (бакалаврського) рівня вищої освіти». Виявляє усвідомлені уміння і навички, необхідні для роботи в навчальних закладах середньої освіти; використовує необхідну джерельну базу, електронні ресурси, обізнаний з історіографією того чи іншого питання. Вміє порівняти, співставити різні явища і процеси, дати вичерпний аналіз проблеми, володіє понятійно-категоріальним апаратом дисципліни, добре орієнтується у визначенні і групуванні типів джерел кваліфікаційної роботи. Володіє просторовою компетенцією (інтелектуальні операції, що дають змогу бачити за умовно-площинними зображеннями історичні факти, події та явища); створює розумний баланс між соціальною, економічною, політичною і культурною складовою історії, вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Повною мірою володіє історичним критичним мисленням, аналізом (вміє розбивати історичну інформацію на компоненти, розуміючи їх взаємозв'язки та організаційну структуру). Вміє організовувати комплексний пошук, неупереджений аналіз та інтерпретацію першоджерел (як українською, так й іноземними мовами); може використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси у навчальній діяльності. Вміє на високому рівні підготувати візуальний проект. Може використати інноваційні технології. Має синтетичне мислення. Бере активну участь у групових формах роботи в межах етики професійних взаємин, зокрема дискусіях, прес-конференціях, формує аргументацію, базовану на здобутих знаннях, демократичних переконаннях і гуманістичних цінностях; застосовує оптимальну стратегію діяльності, бере на себе відповідальність; проводить рефлексію, самооцінку та коригування пізнавальної діяльності; вміє долати труднощі, вдосконалює з високим рівнем автономності здобуті під час навчання компетенції тощо. Використовує під час навчання історико-краєзнавчий матеріал, здатен(на) його пропагувати через просвітницьку діяльність. Керується моральними та етичними нормами, з повагою і розумінням ставитися до інших світоглядних позицій, враховує гендерний підхід, поважає різноманітність та мультикультурність в Україні.

«добре», 4 бали:

студент(ка) має глибокі і повні знання програмного матеріалу, усвідомлені уміння і навички, здатен(на) щодо їх застосування на практиці; відповідь чітка і практично завершена. Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та, головне вміє їх використовувати під час відповіді на запитання та підготовки візуального проекту. Знає історичну термінологію і наукову періодизацію візуальної історії, володіє понятійним апаратом, добре орієнтується в історичній хронології, володіє просторовою

компетенцією (інтелектуальні операції, що дають змогу бачити за умовно-площинними зображеннями історичні факти, події та явища); створює розумний баланс між соціальною, економічною, політичною і культурною складовою історії, вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Достатньо володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Здатен(на) самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості, пропонувати певні способи розв'язання суспільних проблем, що дозволить в умовах неповної (недостатньої) інформації інтегрувати знання для розв'язання власних проблем; будує аргументацію на основі 2-3 доказів, може рецензувати відповіді ровесників. Вміє організувати пошук, аналіз та інтерпретацію візуальних джерел (як українською, так й іноземними мовами); може використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси у навчальній діяльності. Вміє на належному рівні розробити візуальний проект та захистити його. Має певний рівень синтетичного мислення. Бере участь у групових формах роботи в межах етики професійних взаємин, зокрема дискусіях, прес-конференціях, формує аргументацію (в аргументації зустрічаються окремі неточності), базовану на здобутих знаннях, демократичних переконаннях і гуманістичних цінностях; застосовує оптимальну стратегію діяльності; проводить самооцінку пізнавальної діяльності, вдосконалює з достатнім рівнем автономності здобуті під час навчання компетенції тощо. Використовує під час навчання історико-краєзнавчий матеріал, здатен(на) його пропагувати через просвітницьку діяльність. Керується моральними та етичними нормами, з повагою і розумінням ставитися до інших світоглядних позицій, враховує гендерний підхід, поважає різноманітність та мультикультурність в Україні. Однак допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності.

«задовільно», 3 бали:

у студента(ки) є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу (більше 50%), елементарні уміння і навички; не здатен(на) повною мірою використати знання, уміння і навички на практиці; відповідь не чітка і спрощена, у ній є суттєві помилки. Ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та не вміє їх використовувати під час відповіді на запитання, а просто перераховує. Посередньо знає історичну термінологію і володіє понятійним апаратом візуальної історії, задовільно орієнтується в історичній хронології, не достатньо володіє просторовою компетенцією; не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Посередньо володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Здатен(на) посередньо оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції, до кінця не здатен(на) інтегрувати

знання для розв'язання власних та суспільних проблем. Не може переконливо аргументувати відповідь. Вміє організовувати пошук візуальних історичних джерел, але не може їх критично проаналізувати. Не використовує сучасні інформаційно-технологічні ресурси у навчальній діяльності. Не використовує інноваційні технології і не має синтетичного мислення. Не вміє на високому рівні розробити візуальний проект і захистити його. Бере пасивну участь у групових формах роботи в межах етики професійних взаємин, зокрема дискусіях, прес-конференціях; не застосовує оптимальну стратегію діяльності, не бере на себе відповідальність; не проводить рефлексію, самооцінку та коригування пізнавальної діяльності. Мінімально використовує під час навчання історико-краєзнавчий матеріал. Керується моральними та етичними нормами, з повагою і розумінням ставитися до інших світоглядних позицій. Загалом студент(ка) володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, не завжди може пояснити причинно-наслідкові зв'язки.

«незадовільно», 2 бали:

у студента(ки) елементарні знання фактичного матеріалу (до 25%), відсутні уміння і навички, тому не здатен(на) їх використати на практиці; відповідь не змістовна і не доречна, у роботі є суттєві помилки (більше 75%). Не ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та не вміє їх використовувати під час відповіді на запитання. Практично не знає історичну термінологію (до 25%), незадовільно орієнтується в історичній хронології (до 25%), не володіє просторовою компетенцією; не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати джерела з візуальної історії. Не володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Не здатен(на) оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції. Відсутня об'єктивна і неупереджена аргументація, самооцінка і оцінка інших. Не вміє організовувати пошук візуальних історичних джерел, не може їх критично проаналізувати. Не використовує сучасні інформаційно-технологічні ресурси та інноваційні технології у навчальній діяльності. Не вміє розробити індивідуальний візуальний проект та захистити його. У групових формах роботи тільки присутній(я) без особистої відповідальності, стратегії; не дотримується норм професійної етики, не виявляє усвідомлення необхідності удосконалення професійних якостей, не вдосконалює здобуті під час навчання компетенції.

Самостійна робота

Самостійна робота студента є основним видом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Метою самостійної роботи є вироблення студентами навичок і вміння працювати з навчальною літературою, джерелами. Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем чи окремих розділів здійснюється в рамках підготовки індивідуального завдання-проекту – мультимедійної презентації.

12. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Стефанюк Г.В. Методичні рекомендації до виконання дипломної роботи за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти спеціальностей 014 «Середня освіта (Історія)» та 032 «Історія та археологія». Івано-Франківськ, 2018. 45 с.

14. Рекомендована література

1. Бейлін М.В. Основи наукових досліджень. Навчально-методичний посібник. Харків, 2012. 184 с.
2. Гальченко С.І., Силка О.З. Основи наукових досліджень: навчально-методичний посібник. Черкаси, 2015. 93 с.
3. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. К., 2016. 20 с.
4. Еко Умберто. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки / [пер. за ред. О.Глотова]. Тернопіль: Мандрівець, 2007. 224 с.
5. Єріна А. М., Захожай В. Б., Єрін Д. Л. Методологія наукових досліджень: Навчальний посібник. – К., 2004. 212 с.
6. Ковальчук В.В., Мойсєєв Л.М. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. 5-е вид. К., 2008. 240 с.
7. Колесников О.В. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. К., 2011. 144 с.
8. Крушельницька О.В. Методологія і організація наукових досліджень: Навчальний посібник. К., 2006. 206 с.
9. Пилипчук М.І., Григор'єва А.С. Основи наукових досліджень. К., 2007. 270 с.

10. Основи методології та організації наукових досліджень. Навчальний посібник для студентів, курсантів, аспірантів, ад'юнктів / за ред. А.Є. Конверського. К., 2010. 352 с.
11. Основи наукових досліджень: навчальний посібник / за ред. В.Ісаюк, Є.Р.Чернишової. К., 2012. 144 с.
12. П'ятницька-Позднякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі. Навчальний посібник. К., 2003. 116 с.
13. Палеха Ю.І., Леміш Н.О. Основи науково-дослідної роботи. Навчальний посібник. К., 2013. 336 с.
14. Пилипчук М.І., Григор'єв А.С., Шостак В.В. Основи наукових досліджень. Підручник. К., 2007. 270 с.
15. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. К., 2007. 254 с.
16. Ростовський В.С., Дібрівська Н.В. Основи наукових досліджень та технічної творчості. Підручник. К., 2009. 96 с.
17. Свердан М.М., Свердан М.Р. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. Чернівці, 2006. 352 с.
18. Соловійов С.М. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. К., 2007. 176 с.
19. Стеченко Д.М., Чмир О.С. Методологія наукових досліджень: Підручник. 2-ге вид. К., 2007. 317 с.
20. Сидоренко В. К., Дмитренко П. В. Основи наукових досліджень. К, 2000. 259 с.
21. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень: Конспект лекцій. К., 2005. 208 с.
22. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. К., 2004. 240 с.
23. Чорненький Я.Я., Чорненька Н.В., Рибак С.Б. Основи наукових досліджень. Організація самостійної та наукової роботи студента: Навчальний посібник. К., 2006. 208 с.
24. Шейко В.М., Кушніренко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. 5-е вид. К., 2006. 307 с.
25. Ястремська О.О. Інтелектуальна власність: навчальний посібник. Харків, 2013. 124 с.

Доповнення і зміни у робочій програмі на 2019-2020 н.р.

У зв'язку з появою нових інформаційних ресурсів та необхідністю оновлення списку рекомендованої літератури дисципліни у робочу програму курсу «Науковий семінар» вносяться такі зміни:

Інформаційні ресурси

1. Антонова О. Залучення старшокласників до науково-дослідної діяльності МАН як засіб розвитку їх дослідницьких здібностей. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/12509/1/3.pdf>
2. Дробиш Л. В., Карпенко Ю. В. Дослідницька діяльність студентів як засіб якісної підготовки фахівців. URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/32246/1/361-635-636.pdf>
3. Масинець А. О. Організація науково-дослідницької діяльності учнів у процесі підготовки до конкурсу–захисту МАН. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Tvo_2014_2_39.pdf
4. Чорновол-Ткаченко О.О. Науково-дослідницька діяльність студентів у ВНЗ України: зміст та завдання. URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/4930/2/O.O.%20Chornovol-Tkachanko.pdf>

Зміни і доповнення до робочої програми розглянуті та схвалені на засіданні кафедри (протокол № 12 від «12» червня 2019 р.).

Завідувач кафедри

історіографії і джерелознавства _____ доц. Марущенко О.В.

червня 2019 р.